

Theologiae Spiritualis Scholasticæ Et Moralis Tomvs ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Joannis Duns Scoti D. Augustino Conformem

In quo tractatur de Providentia Divina, Prædestinatione & Reprobatione.
Item de Fide Divina, ejus veritate, obscuritate & credibilitate

Bosco, Jean a

Antverpiae, 1686

Concl. V. Præter reprobationem positivam datur reprobatio negativa, id est, non electio ad gloriam ante prævisum peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73708)

Nec obstat quod ait Aug. (vel quicumque est Auctor) Soliloqui. animæ c. 28. de reprobis: Quibus omnia cooperantur in malum, & ipsa etiam ratio vertitur in peccatum, ut si etiam usque ad cælos ascenderint, & caput eorum nubes tetigerit, & inter sidera cæli collocaverint nidum suum, quasi sterquilinum in fine perdetur. Hoc, inquam, dictum non officit nostræ doctrinæ. Respondet namque Felix sup. n. 13. in fine Aug. vel Auctorem Soliloquiorum non velle, illa esse effectus reprobationis; sed solum, quod oratio, & alia Dei beneficia in præscitis vertuntur in peccatum, quia illis abutuntur.

Cæterum putat Felix sup. n. 14. permissionem peccati posse esse effectum reprobationis, saltem ex ordinatione Dei. Nam (inquit) postquam Deus ex primaria intentione voluit permittere peccata, propter fines supra adductos; & postquam vidit quosdam in eis usque ad mortem perseveraturos, potuit ex secundaria intentione permissionem illam ordinare etiam ad punitionem. Ita hic Auctor. Verè, vel falsò, facile colliges ex dictis hic & alibi. Ego pergam ad reprobationem negativam, quam non Omnes admittunt, ut sup. indicavi; eam docent Smil. sup. n. 719. & Felix de Prædest. cap. 6. diff. 1. n. 2. existimantes esse sententiam Scoti 1. dist. 41. Et quia nos quoque Discipuli Scoti sumus, eumque defendendum suscepimus, dico eum prædictis Auctoribus:

CONCLUSIO V.

Præter reprobationem positivam datur reprobatio negativa, id est, non electio ad gloriam antè prævisum peccatum.

Hic Conclusioni subscribere debent Omnes, qui docent, prædestinationem gloriæ fuisse in Deo priorem prævisione meritum, & ante prævisum peccatum originale nam ajunt, pro illo signo, quo aliquos sic elegit Deus ad gloriam, & pro sequenti signo, quo eisdem decrevit gratiam efficacem, circà cæteros negativè se habuisse, non eligendo eos ad gloriam, & gratiam efficacem; nec ab ea illos excludendo usque ad alia signa subsequencia, quibus gratiam sufficientem inefficacem eis decrevit, & prævisum eorum peccato finali, propter illud à vita æterna illos exclusit, censent ergo, reprobationem eorum negativam à gloria, & gratia fuisse priorem reprobatione ipsorum positivà. Quare jure merito Scotus citatur pro nostra Conclusionem: nam, 1. dist. 41. §. Potest aliter dici, n. 12. ut patet ex dict. Sect. præced. Conclus. 4. docet, (licet non omnino assertivè definiat) prædestinationem hominis antè prævisum meritum, & ante prævisum peccatum originale. Atque adeò consequenter asserit, posse dici, Quod in isto primo instanti (quo Deus vult Petro beatitudinem) nihil vult Iudæ, sed tantum est illi negatio volitionis gloriæ. Et similiter quasi in

secundo instanti natura, quando vult Petro gratiam, adhuc nullus actus positivus voluntatis divinæ est circà Iudam; sed tantum negativus.

Intellige actum positivum directum: nam, secundum alibi dicta, etiam in sententia Scoti, non datur in Deo libertas suspensiva omnis actus quoad exercitium. Undè hæc negatio electionis habet actum positivum concomitantem, scilicet, actum reflexum, quo Deus vult illum non eligere, quod Scotus hic non negat; imò 4. dist. 47. §. Respondeo, n. 3. expressè affirmat, dicens: Præsentato sibi Iudæ, primò Deus habet non velle sibi gloriam, & non primò (id est directè) nolle secundum illam ultimam positionem dist. 41. (loco jam citato) & posse tunc secundum se reflectere super istam negationem actus, & velle eam: & ita volens sive voluntariè non eligit Iudam, finaliter peccaturum, sed non volitionem gloriæ, sed non volitionem gloriæ. Quomodo evidentiùs posset asserere actum reflexum?

Falsò igitur quidam (ut notat Smil. sup. n. 729. in fine) Scoto imponunt, quòd ad reprobationem negativam, vel permissionem, non requiratur actum positivum; omnino enim illum requirit, sed solum censet, illud positivum non significari formaliter per vocabulum non electionis, vel permissionis, licet id, quod formaliter significatur, actum positivum habeat concomitantem. Cæterum quia, ut insinuavi, Scotus 1. dist. 41. non loquitur omnino assertivè; addo alium locum, in quo magis assertivè docet reprobationem negativam, scilicet 3. dist. 19. q. 1. §. In ista questione, n. 6. ubi sic ait: Quantum ad primum, dico; quòd Incarnatio Christi non fuit occasionaliter prævisà, sed sicut finis immediatè videbatur à Deo ab æterno, ita Christus in natura humana &c. Tunc iste fuit ordo in prævisione divina. Primò enim Deus intellexit se sub ratione summi boni in secundo signo intellexit omnes alias creaturas: in tertio prædestinavit hos ad gloriam, & gratiam, & circà alios habuit actum negativum non prædestinando. Igitur de mente Scoti non est relictus dubitandi locus.

Porrò ex jam dictis colligitur, hanc reprobationem negativam directè fore oppositam prædestinationi secundum ordinem intentionis, id est, prædestinationi, quam Deus habuit ante prævisum meritum, & ante prævisum peccatum originale. Hinc qui negant illam prædestinationem, & dicunt, pro eodem signo, quo Deus quosdam elegit ad gloriam ex prævisis meritis gratiæ, alios à gloria æterna eum exclusisse ob demerita prævisà, vel ob originale peccatum; & pro illo signo, quo electis decrevit gratiam efficacem, aliis decrevisse gratiam sufficientem, & à gratia efficaci exclusisse eosdem; hi, inquam, non agnoscunt reprobationem negativam; & (ut notat Smil. sup. n. 730.) loquuntur consequenter; iisdemque fundamentis, quibus electio ad gloriam ante prævisionem meritum probatur, vel impugnatur, etià probatur vel impugnatur reprobatio negativa; quæ omnia Sect. præced. Conclus. 4. latè tractavimus, ut eadè non sint hoc loco cum tædio lectoris repetenda.

ff

Solum

132.

An detur in Deo libertas suspensiva omnis actus Scotus.

133.

An Scotus ad reprobationem negativam requiratur actum positivum. Smil. sup. n. 729.

Locus, in quo Scotus docet hanc reprobationem

134.

Reprobatio negativa opponitur prædestinationi in intentione.

135.
Quando
Aug. loqua-
tur de re-
probatione
negativa.

Quando
positiva.

Smiling.

136.

An detur
reprobatio
positiva in-
completa, &
quid illa sit.

Primus lo-
cus D. Aug.
in quo vide-
tur de ea
loqui.

Secundus.

Solum, ut sciatur (auditis Theod. sup. n. 731.) quando de negativa reprobatione loquatur Augustinus, notandum, eam ab Aug. appellari *Non electionem*, de *Dono persever.* c. 9. de *Corrept. & grat.* c. 9. & 13. *Non discretionem à massa perditâ & damnata*, de *Prædest.* SS. c. 3. 16. 18. de *Dono persever.* c. 8. & 9. lib. 2. contra duas Epist. Pelag. cap. 9. & alibi passim, *Non consecutionem sortis*, de *Dono persever.* c. 9. & alibi. Quando verò loquitur de reprobatione positiva, illam vocat *lustum iudicium*, ut de *Corrept. & grat.* c. 10. & de *Dono persever.* cap. 8. 11. 12. 14. alisque in locis ubi sæpè in eodem capite loquitur jam de negativa, jam de positiva reprobatione; quemadmodum etiam frequenter in eodem loco jam agit de *Prædestinatione* ex prævisis meritis secundum executionem, jam de *prædestinatione* ante prævisa merita secundum intentionem. Eaque in re Augustinum imitatus esse ejus discipulos, notat idem Auctor n. 557. & 578. Videatur ibi. Nec putes, hanc illorum loquendi rationem esse inutilem; nam per eam indicant, ita alios esse electos, alios non electos ante merita, vel demerita prævisa, ut tamen neque electionem illam ante prævisionem demeritorum, neque istam non electionem ante prævisionem demeritorum decreverit Deus mandare executioni: quæ doctrina (inquit Smif. sup. nu. 731.) erat necessaria tum ad explicationem Scripturarum, quæ aliquando meritis tribuunt electionem, & demeritis reprobationem; aliquando verò utramque in merum Dei beneplacitum cum operum bonorum & malorum exclusionem reduunt, estque insignis locus ad Rom. 9. quem sæpè attingimus. Sic ille.

Sed non omnibus placet hæc doctrina; & ideo Aliqui, præter reprobationem negativam, id est, non electionem ante prævisum peccatum originale, & reprobationem positivam post prævisum peccatum finale, ponunt tertiam post prævisum peccatum originale, eamque vocant derelictionem in originali massa perditionis, & dicunt esse positivam incompletam, de qua intelligunt istud D. Aug. Lib. de *Corrept. & Grat.* c. 7. *Ac per hoc, & qui Evangelium non audierunt, & qui, eo audito, in melius commutati, perseverantiam non acceperunt; & qui, Evangelio audito, venire ad Christum, hoc est, in eum credere noluerunt. . . . & qui per aetatem parvulam nec credere potuerunt, sed ab originali noxa solo possent lavacro regenerationis absolvi, quo tamen non accepto mortui perierunt, non sunt ab illa confessione discreti, quam constat esse damnatam, euntibus omnibus ex uno in condemnationem.* Item quod ait circa finem ejusdem cap. *Qui verò perseveraturi non sunt, ac sic à fide Christiana & conversatione lapsi sunt, ut tales eos vita hujus finis inveniat; procul dubio nec illo tempore, quo bene pieque vivunt, in isto numero (prædestinatorum) computandi sunt. Non enim sunt à massa illa perditionis præscientiâ Dei & prædestinatione discreti, & ideo nec secundum propositum vocati, ac per hoc nec electi.*

Adde, quod scribit Enchir. c. 95. *Tunc (licet in futura vita) non latebit, quod nunc latet, cum de duobus parvulis unus esset assumendus per Dei misericordiam, alius per iudicium relinquantur, in quo is, qui assumeretur, agnosceret, quid sit per iudicium deberetur, nisi misericordia subveniret; cum ille potius, quam iste fuerit assumptus, cum causa una esset ambobus: cur apud quendam non facta sit virtutes, quæ si factæ fuissent, egissent illi homines penitentiam, & factæ sint apud eos, qui non fuerant credituri. . . . Nec utique Deus injuste voluit, ut salvi fieri, cum possent salvi esse, si volent. Denique, ut alia quamplurima omittam, de hac reprobatione positiva incompleta intelligunt, quod legitur lib. de *Dono Persever.* c. 14. *Ceteri autem ubi, nisi in massa perditionis iusto divino iudicio relinquantur? Vbi Tyrrii relictæ sunt & Sideri, qui etiam credere potuerunt, si mira illa Christi signa vidissent. . . . In eadem perditionis massa relictæ sunt etiam Iudæi, qui non potuerunt (id est, noluerunt) credere factis in conspectu suo tam magnis clarisque virtutibus.**

Judæi; inquam, qui (ut loquitur idem S. Doctor lib. de *Grat. & Lib. Arbitr.*) de se presumptantes, gratiam repellebant, & in Christum propterea non credebant. Adeoque (ut idem notat de *Dono Persever.* cap. 9.) facile est, ut infidelitatem (eorum) accusamus de libera voluntate venientem, qui factis apud se tam magnis virtutibus credere noluerunt. Igitur secundum phrasim S. Aug. non posse credere aliquando idem est, quod nolle credere.

Unde Tract. 53. in Joân. ad illa verba cap. 12. *Propterea non poterant credere, &c.* sic ait: *Quare non poterant, si à me quæritur, cui respon. Deo, quia volebant: malam quippe eorum voluntatem pravitatis Deus, &c.* Et infra, multis interjectis, inquit: *Sic autem dictum est, non poterant, ubi intelligendum est, quod volebant, quemadmodum dictum est de Domino Deo nostro (2. Timoth. 2. v. 13.) Si non credimus, ille fidelis permanet, neque seipsum non potest: de omnipotente dictum est: non potest. Sicut ergo, quod Dominus negare seipsum non potest, laus est voluntatis divina, ita quod illi non poterant credere, culpa est voluntatis humane. Quam expressa (inquit Hauzeur Tom. 1. Aristoteliæ ad ista verba) protestatio, ac explicatio libertatis humane in peccando? Quamvis enim comparat impotentiam credendi in Iudæis cum impossibilitate negandi seipsum in Deo: non tamen ad æqualitatem. Sic ille.*

Sequitur apud D. Aug. *Ecce dico & ego, qui, qui tam superbe sapiunt, ut sua voluntatis virtutem tantum existiment esse tribuendum, ut negent sit esse necessarium divinum adiutorium ad bene vivendum, non possunt (quia nolunt) credere in Christum. Et post pauca: Qui ergo ignorans Dei justitiam, quæ justificatur, suam vult constituere, quæ convinctur superbus, in hunc non potest credere (quia non vult) hinc & illi (Judæi) non poterant credere, non quia mutari in melius homines non possunt, sed quia mutari talia sapiunt, non possunt credere. Hæc excruciantur & indurantur, quia negando divinum adiutorium non adjuvantur. In quo ergo compe-*

rat Aug. impossibilitatem credendi in Judæis
eum impossibilitate negandi seipsum in Deo?
Respondeo; quia sicut implicat Deum negare
seipsum; ita implicat Judæos credere in Chri-
stum; & negare sibi esse necessarium divinum
adjutorium ad bene vivendum; sic enim cre-
derent in Christum, ut supponitur, & non cre-
derent; quia Christus Joan. 15. v. 5. dixit: Sine
me nihil potestis facere. Quod probè sciens D.
Aug. ibidem ait: Fides autem Christi est credere
in eum, qui iustificat impium, credere in Mediato-
rem, sine quo interposito non reconciliamur Deo; cre-
dere in Salvatorem, qui venit quod perierat quærere,
atque salvare; credere in eum, qui dixit: Sine
me nihil potestis facere. Qui ergo, &c. ut sup.

Sed revertamur ad propositum nostrum (à
quo parum defleximus) Aliqui putant Aug. de-
bere intelligi de reprobatione positiva incom-
pleta, & non de reprobatione negativa ante
omne peccatum; eo quod videatur supponere
peccatum originale, ratione ejus Deus justè
potuisset omnes homines positive completè re-
probare, ipsi decernendo æternam damnatio-
nem, sicut reprobavit omnes Angelos malos.
Audite D. Aug. Lib. de Dono Persever. c. 8.
Non sumus ingrati, quod secundum placitum volun-
tati sue, in laudem gloriæ gratiæ sue, tam multos
liberat misericors Deus de tam debita perditione; ut,
si inde neminem liberaret, non esset injustus: ex
non quippe omnes in condemnationem non injustam
judicati sunt ire, sed justam. Qui ergo liberatur,
gratiam diligit, qui non liberatur, debitum agnoscit.
Et ad idem propositum Enechir. cap. 27. sic ait:
Et siquidem in melius hominum reformationem
nullam prorsus esse voluisset, sicut impiorum nulla
est angelorum; nonne merito fieret, ut natura, quæ
Deum deseruit, quæ præceptum sui Creatoris, quod
custodire facillime posset, sua malè utens potestate
calcarit atque transgressa est... universa in æ-
ternum desereretur ab eo, & pro suo merito penam
penderet sempiternam? Planè ita faceret, si tantum
justus, non etiam misericors esset, suamque indebi-
tam misericordiam multo evidentius in indignorum
peccatis liberatione monstraret.

Poruit ergo Deus omnes homines propter
solum peccatum originale positive completè
reprobare, sed noluit; eligens aliquos, quos li-
beraret non solum à peccato originali; verum
etiam quibus concederet perseverantiam usque
in finem, atque adeo tribueret vitam æternam,
juxta illud Matth. 10. v. 22. Qui perseveraverit
usque in finem, hic salvus erit. De his loquitur
Aug. de Coirept. & grat. c. 7. dicens: Quicum-
que ergo ab illa originali damnatione ista divina
gratia largiatur discreti sunt, non est dubium, quid
& procuratur eis audiendum Evangelium, & cum
audierint, credunt, & in fide, quæ per dilectionem
operatur, usque in finem perseverant. Aliis autem
voluit quidem concedere remissionem peccati
originalis; non tamen perseverantiam usque
in finem, adeoque eos reprobavit positive
completè propter peccatum actuale finale, in-
completè autem propter peccatum originale,
quo dignerant, ut in massa perditionis relin-

Tomus II.

querentur. Denique, quosdam noluit liberare
à peccato originali; ac proinde etiam propter
istud positive completè eos reprobavit. Utur
sit de mente D. Aug. quæ non est certa, prout
patet ex antedictis, ubi eam cum Smif. aliter
interpretati sumus, quasi etiam admisisset re-
probationem negativam seu ante prævitum
peccatum originale; quæ supposita (quidquid
sit de veritate rei) quæritur hic, quæ sit ejus
causa. Et responderetur:

CONCLUSIO VI.

Reprobatio negativa ex parte re-
probi nullam habet causam, ha-
bet ex parte Dei.

Patet pars ex dictis de prædestinatione in
intentione, quam ex parte prædestinati
nullam habere causam, diffusè probavimus suo
loco, siue consideretur absolute, siue respectivè
ad non prædestinatos; ergo consimiliter hæc
reprobatio, si detur, eum opponatur directè
illi prædestinationi, nullam habet causam, siue
consideretur absolute, siue comparative ad præ-
destinatos; v.g. non datur causa ex parte Esau,
quæ illum non elegerit Deus, & elegerit Ja-
cob; uti etiam non datur causa ex parte Esau,
quæ Deus illum non elegerit pro illo signo,
in quo elegit Jacob. Ita docent Omnes, qui eam
reprobationem asserunt, Smif. sup. n. 732. Fel-
lix de Prædest. c. 6. diff. 2. n. 4. & 5.

Et quidem de reprobatione respectivè sump-
ta probatur (inquit Francif. d. n. 4.) ex Scrip-
tura, ubi prædestinationem, & reprobationem
vocat Sacramentum absconditum, eum ex ea-
dem massa Adæ alia vasa faciat Deus in hono-
rem, alia in contumeliam ad Rom. 9. Undè
propter hanc discretionem sine causa, exclamat
Paulus: O altitudo divitiarum &c. ad Rom. 11.
v. 33. Quod patet ex Aug. tr. 26. in Joan. Quare
illum trahat, & illum non trahat, noli velle judica-
re, si non vis errare. Ratione probatur: quia con-
tingit eum, qui gravioribus peccatis est irreti-
tus, salvari, & non, qui minoribus; ergo pec-
cata actualia nequeunt in adultis esse causa re-
probationis hujus præ aliis; aliis, qui majora
peccata haberet, esset damnandus. Confirmatur
in parvulis; quorum quidam baptizantur, & sal-
vantur; alii non, in quibus nulla potest esse
causa, eum originale in omnibus sit æquale.
Hucusque Felix.

Sed hæc omnia etiam applicari possunt re-
probationi positivæ incompletæ, seu dereli-
ctioni in massa perditionis, ut infra patebit, ubi
de causa ejus. Interim si illa non habet causam
ex parte derelicti, illa, inquam, derelictio, re-
spectivè considerata, neque eam habet non ele-
ctio respectivè considerata, non habet, inquam,
causam ex parte non electi, quæ enim dispa-
ritas? Non video; tamen sit magnū discer-
niculum, si hæc duo considerentur absolute;

F f 2

eum